

Κείμενο

[Αλλαγές στον γραπτό κόσμο]

Το παρακάτω κείμενο είναι διασκευή μέρους του έργου «Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες» του Δ. Κουτσογιάννη, ο οποίος είναι Καθηγητής Γλωσσολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Μεγάλη συζήτηση έχει πραγματοποιηθεί στον χώρο της διδασκαλίας των γλωσσών ως προς τις θετικές συνέπειες που έχει η χρήση των υπολογιστών στην παραγωγή γραπτού λόγου. Ακόμη, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην ανάλυση νέων μορφών γραπτού λόγου, οι οποίες έχουν σχέση με το γράψιμο στα περιβάλλοντα της σύγχρονης¹ αλλά και της ασύγχρονης² επικοινωνίας. Όμως, πολύ μικρότερη βαρύτητα έχει δοθεί στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την ευρεία **υιοθέτηση** των υπολογιστών ως μέσων παραγωγής γραπτού λόγου στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.

Επίσης, είναι γνωστές οι συζητήσεις που διεξάγονται τόσο σε επιστημονικούς κύκλους όσο και στον Τύπο και αφορούν την ανάδυση και τη χρήση του λατινοελληνικού αλφαβήτου (Greeklish). Τα περισσότερα δεδομένα που διαθέτουμε για το θέμα αυτό προέρχονται από παλιές, σχετικά, έρευνες. Σε πρόσφατη, όμως, έρευνα διαπιστώθηκε πως ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών χρησιμοποιεί τα Greeklish. Η διαπίστωση έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αν λάβουμε υπόψη ότι τα παιδιά αυτά **εξοικειώθηκαν** με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών μετά από το 2000.

Ωστόσο, παρόμοια φαινόμενα έχουν επισημανθεί και σε άλλες γλώσσες και χώρες. Αν δούμε το ζήτημα κάπως ευρύτερα, θα διαπιστώσουμε ότι ανάλογες συζητήσεις διεξάγονται και για την αγγλική γλώσσα, οι οποίες μάλιστα είναι το ίδιο έντονες, όπως οι ελληνικές. Μεγάλο μέρος του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης γενικότερα επισημαίνει με έντονη ανησυχία ότι η γραπτή αγγλική γλώσσα **μεταβάλλεται**, ενώ δεν λείπουν και δημοσιεύματα που επισημαίνουν ότι «η Τεχνολογικά Διαμεσολαβημένη Επικοινωνία» σηματοδοτεί **τον σταδιακό θάνατό της**. Επομένως, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι αλλαγές που έχουμε δεν αφορούν μόνο κάποιες γλώσσες.

Έρευνες δείχνουν ότι παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στη γραπτή γλώσσα εξαιτίας ευρύτερων αλλαγών (οικονομικών, κοινωνικών, πολιτισμικών), οι οποίες, όμως, δε σχετίζονται

---

¹ Η σύγχρονη επικοινωνία πραγματοποιείται όταν τα άτομα επικοινωνούν ή συνεργάζονται μέσω διαδικτύου σε

«πραγματικό χρόνο», δηλ. την ίδια χρονική στιγμή.

² Η ασύγχρονη επικοινωνία πραγματοποιείται σε οποιονδήποτε χρόνο. Παραδείγματα τέτοιας επικοινωνίας είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα μηνύματα κ.ά. αγγλικής γλώσσας».

αποκλειστικά με τα νέα μέσα επικοινωνίας. Επιπλέον, εκδηλώνεται μια τάση για προφορικότητα στον γραπτό λόγο, κυρίως τον δημοσιογραφικό. Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι αυτές οι παγκόσμιες τάσεις για αλλαγές στον γραπτό λόγο έχουν τις τοπικές τους εκδοχές και οι νέες τεχνολογίες παίζουν σίγουρα κάποιο ρόλο στο είδος και **στο εύρος** των αλλαγών αυτών, αλλά δεν είναι οι αποκλειστικά υπεύθυνες.

Δ. Κουτσογιάννης (2012). Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ), σσ. 12-15. (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1α

Να απαντήσεις με την ένδειξη Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις παρακάτω προτάσεις που αναφέρονται σε θέσεις του συγγραφέα του κειμένου:

- Οι νέοι τρόποι εκφοράς του γραπτού λόγου έχουν αποτελέσει αντικείμενο ευρείας έρευνας στην εποχή μας.
- Η προσοχή των ερευνητών στρέφεται περισσότερο στις επιπτώσεις που προκύπτουν από τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών ως μέσων παραγωγής λόγου στις γλώσσες περιορισμένης χρήσης.
- Οι μεταβολές που σημειώνονται στον γραπτό λόγο απασχολούν έντονα και άλλες χώρες, εκτός από τη δική μας.
- Η πλειοψηφία των δημοσιευμάτων στον αγγλικό τύπο κάνουν λόγο για τον σταδιακό θάνατο της γλώσσας εξαιτίας της «Τεχνολογικά Διαμεσολαβημένης Επικοινωνίας»
- Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο συγγραφέας είναι ότι η τεχνολογία κατά κύριο λόγο ευθύνεται για τις αλλαγές που σημειώνονται στον γραπτό λόγο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 1β

Σε 60-70 περίπου λέξεις να παρουσιάσεις συνοπτικά το θέμα στο οποίο αναφέρεται ο συγγραφέας του παραπάνω κειμένου και τις απόψεις που διατυπώνονται σχετικά με αυτό.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 2α

Να περιγράψεις τη νοηματική σχέση που υπάρχει ανάμεσα στη δεύτερη και την τρίτη παράγραφο του κειμένου εξετάζοντας παράλληλα αν η πρόθεση του συγγραφέα σε αυτό το τμήμα λόγου είναι να περιγράψει ή να εξηγήσει.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 2β

Να αντικαταστήσεις τις παραπάνω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με άλλες λέξεις ή φράσεις που θα καταστήσουν πιο κυριολεκτικό το ύφος λόγου (όπου κρίνεις απαραίτητο, μπορείς να κάνεις και τις σχετικές αλλαγές στη σύνταξη).

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Υπόθεσε ότι στέλνεις επιστολή σε φίλο/η σου μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με αφορμή το παραπάνω άρθρο που διάβασες. Να εκφράσεις τεκμηριωμένα τη γνώμη σου σχετικά με το αν η εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου είναι ο μόνος λόγος για τον οποίο πραγματοποιούνται αλλαγές στον

γραπτό λόγο. (250-300 λέξεις)

Μονάδες 40